

A múzeumok és a kreatív ipar: a kreatív múzeum paradigmája

A Magyar Regionális Tudományi Társaság XIX. Vándorgyűlése

„A területi egyenlőtlenségek új formái és az átalakuló területpolitika”

Budapest, 2021. 11. 4-5.

Budapesti Corvinus Egyetem

Schultz Éva

tanársegéd, BGE KVIK

PhD-hallgató, PTE TTK FDI

Schultz.Eva@uni-bge.hu

A témaválasztás indoklása.

A vizsgálat célja és módszertana

- A témaválasztás indoklása
 - Kreatív ipar erősödő szerepe / múzeumi megközelítés: alulreprezentált
 - Múzeumi paradigmaváltás
 - 1.0: klasszikus szerep: a gyűjtés, konzerválás, bemutatás funkcióhármasa
 - 2.0: szellemi gondozás: a kreatív ipar bevonása (új muzeológia: az objektum helyett a kontextus hangsúlya)
 - 3.0: látogatói co-creation: a hálózatok és digitális tartalmak fontossága
 - Pandémia: múzeumi reziliencia és a kreatív ipar kapcsolata
 - Fenntartható fejlődés
 - LLL
 - Társadalmiasítás
 - Urbanisztikai funkcióváltás, rehabilitáció (kortárs építészeti „jel”)
 - Turisztikai szerep
- A vizsgálat célja
 - A(z) (európai) múzeumok és a kreatív/kulturális ipar kapcsolódási pontjainak azonosítása, valamint ezek további lehetőségeinek a feltárása
- Módszertan
 - Nemzetközi szakirodalom rendszere
 - Jó gyakorlatok (esettanulmányok)

A múzeumok és a kreatív ipar kapcsolata I.

Célok

- Örökség szektor, *kulturális* és kreatív ipar része
- Miért fontos az együttműködés?
 - A múzeum inspirál
 - helyszínként
 - tudástárként (gyűjtemény és szaktudás)
 - KKI: CSR
 - A kreatív ipar segít a kereslet elérésében és bevonásában
 - marketing
 - interpretációs eszközök
 - co-creation
 - Mindezek által könnyebb a múzeumi küldetés megvalósítása, alakítható a múzeum imázsa, növelhetők a múzeumi bevételek

A múzeumok és a kreatív ipar kapcsolata II.

A kreatív ipar szemszögéből (NIMC, 2014)

- A múzeum különleges
 - helyszín
 - tárgyi értékekkel bír
 - szellemi értékekkel bír
 - bizalmi értékkel bír a közösség szemében
- Az együttműködés lehetőségei
 - A múzeum, mint megrendelő
 - A múzeum, mint szolgáltató
 - Filmes, színházi, egyéb kortárs művészeti helyszín
 - Egyéb
 - Közös program/termék fejlesztése
- Kihívások
 - Eltérő piaci szemlélet / szervezet
 - Klasszikus múzeumi funkciók primátusa
 - Múzeumi etika, közösségi felelősség...

A múzeumok és a kreatív ipar kapcsolata III.

A múzeumok szemszögéből (NIMC, 2014)

- A kreatív ipar révén
 - emelkedhet a látogatószám
 - javulhat a gyűjtemények hasznosítási rátája
 - változhat a múzeum percepciója
 - növekedhet a bevétel
- Az együttműködés haszna
 - Gyűjteményi hasznosítás
 - Épület hasznosítás
 - Tapasztalat hasznosítás
 - Új célcsoportok elérése
 - Profit/bevétel növelés
- Kihívások
 - Múzeumi kockázatkerülés
 - Nehéz elérés
 - Bürokratikus döntéshozatal...
 - Fontos a tapasztalatgyűjtés

Jó gyakorlatok I. Európai kitekintés

- Creative Museum – NEMO együttműködés (2014-2017)
 - Cél
 - A jó gyakorlatok megismerése
 - Az előnyök bemutatása
 - A jövőbeli együttműködés ösztönzése
 - 10 ország jó gyakorlatai
 - Észak-Írország: múzeumi proaktivitás
 - Lettország: pilot projekt
 - Olaszország: legtöbb példa
 - Elismerések
 - Heritage in Motion
 - Museums in Short

Jó gyakorlatok II.

A múzeum, mint megrendelő

- Norvégia, Trondheim, Nidaros katedrális: digitális ólomüveg-ablak készítés (múzeumpedagógia eszköz, művészetpedagógia; Ablemagic, DST)
- Olaszország, Nápoly, Museo Archeologico: videójáték applikáció (múzeumpedagógiai eszköz, gamification: TuoMuseo)
 - Az első múzeumi megbízásból fejlesztett videójáték
- Olaszország, Róma, Museo Ara Pacis: Ara com'era – VR szemüveg (interpretációs eszköz, edutainment)
- Dánia, Brede Works: ActiveTicket (interpretációs eszköz, DST)
- Gyulai Almásy-Kastély Látogatóközpont: holoprojekció, szabadulószoza (interpretációs eszköz, edutainment, gamification)

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 23.

Forrás: gyulaikstely.hu

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 51

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 60.

Jó gyakorlatok III.

A múzeum, mint szolgáltató

- Lettország, Riga, Žanis Lipke Emlékhely: színházi előadás helyszín (érzékenyítés, műtfeldolgozás; Gy. Osztrovszkij: Perzsa nyelvleckék, lett és orosz nyelven)
- Varsó, Lengyel Zsidó Történeti Múzeum: POLIN-kórus éves előadása (érzékenyítés, műtfeldolgozás; helyi közösségből, heterogén énekkar, S. Palmer, J. Palys, E. Chomicka)
- Budapest, MNM, BTM, Aquincumi Múzeum: budapesti tematikus római séta DST tartalomfejlesztése (turizmus; Touriboost projekt)
 - A Kodolányi Egyetem részvételével
- Nádasdladány, Nádasdy-kastély: filmforgatási helyszín

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 30.

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 69.

Jó gyakorlatok IV. Közös termék létrehozása

- Észak-Írország, Belfast, Ulster Museum: Trónok harca-kárpit (kiállítási tárgy; T. Ferguson)
 - Turisztikai hivatali finanszírozás
- Németország, Frankfurt, Történeli Múzeum: Stadtlabor / City Lab (társadalmi co-creation)
- Budapest, SZMM-MNG: TexTúra (tematikus irodalmi est a gyűjtemény által inspirálva)
- Pécs, Janus Pannonius Múzeum: a gyűjteménye által inspirált iparművészeti alkotások megvalósítása és piacra vitele (Cult-Create projekt)
 - A Kreatív Ipari Klaszter részvételével

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018), p. 7.

Forrás: magyarmuzeumok.hu

Forrás: NEMO: Museums and Creative Industries (2018) p. 97

Eredmények értékelése.

A kreatív múzeum jellemzői

- Többszintű és többcsatornás interpretáció (Costa et al. 2015)
- Társadalmi funkció: integrálás és érzékenyítés az informális oktatás révén (LLL, thinking and learning by doing) (NEMO 2015, ICOM 2019)
- Célja a lehető legszélesebb spektrumú célcsoportok elérése és a kreatív szektorba való bevonása (Buheji 2019)
- Rekreatív és szórakoztató ismeretátadó funkciója révén elősegíti a társadalmi jóllétet (Liao 2018)
- Tudásgeneráló és a kollektív identitás formálásában játszott szerepe által gazdasági multiplikátor hatású (UNCSTAD 2010)
- Élményalapú szolgáltatás, élményteremtés (lab; érzelmi hatás, új kommunikációs modellek) (Hesmondhalgh 2002, Buheji 2019)

Konklúzió

- A múzeumok és a kreatív ipar együttműködésének a jelentősége egyre nagyobb
 - Stratégiai alapelvek
 - Fogyasztói elvárások
 - Gazdasági érdekek
- Az örökségszektor ennek tudatában van, de viszonylag kevés és – földrajzi, valamint tematikus értelemben – egyenetlen szórású gyakorlati példa jellemzi
- Feldolgozatlan kutatási terület

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!